ՔՍԱՆԵՒԻՆՆԵՐՈՐԴ—ՏԱՐԻ ԹԻՒ—2579 ՈՒՐԲԱԹ—21 ՄԱՐՏ—Ն. Տ. 2—ԱՊՐԻԼ 1880

ՊԱՅՄԱՆՔ

Տարեկան գին Կ. Պոլսոյ համ. 10 Մէճ.
» » Գաւառաց » 12 »
Վեցամս. » Կ. Պոլսոյ » 5 »
» » Գաւառաց » 6 »
Օտար երկիրներու » 21/2Լ.
Ծանուցման տողը մէկ անգամի համար 3 ղուրուշ, երկու անգամի համար 2 ղրշ է. աւելի անգամներու համար զատ սակարկութիւն կըլլայ։
Իւրաքանչիւր թիւ 40 փարա արժ։

ՄԱՍԻՍ
ԼՐԱԳԻՐ
ՀԱՆԱՊԱԶՕՐԵԱՅ

ՊԱՅՄԱՆՔ

Դուրս գնացած լրագրաց ճանբու ծախքը խմբագրութեան վրայ է։
Լրագրոյս վերաբերեալ նամակ կամ որ և իցէ գրութիւն խմբագիր—Տնօրէնին պէտք ուղղուի, Ղալաթիա Սանաքճըլար Ճատտէսի թիւ 198, Նորօ խան, Մասիսի գրասենեակը։
Ճանբու ծախքը չվճարուած նամակ չընդունուիր։
Չտպուած նամակ, յօդուած, ետ չեն տրուիր։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ, ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 21 ՄԱՐՏ

ԱԶԳ

Լրագրոյս բաժանորդագինը կանխիկ չվճարող բաժանորդաց ոմանց քանիցս անգամ ուղղած հրաւէրնիս մասամբ ապարդիւն մնալով, հաստատութիւն կըգտնէ մեր այն կասկածը թէ այդ պատուական անձինք կանխիկ բառին իմաստը չեն գիտեր․ ուստի պարտք կըհամարինք հասկցնել իրենց թէ Հայերէն կանխիկ բառը Թուրքերէն ՓԷՇԻՆ կընշանակէ, այսինքն լրագրոյն բաժանորդութեան թուականն սկսած ժամանակ՝ տարեկանը կամ վեցամսեայ գինն անպատճառ պէտք է վճարուի, վասն զի լրագրական ամեն ծախքերն ալ կանխիկ կը վճարուին․ թուղթ, մելան, գրոշմ, բոսթա, գըրաշարք, տպագրիչք և այլն և այլն։ Այսպէս է կանոնը բովանդակ աշխարհի լրագրութեան համար։

Եթէ այս պարզ և մէկին բացատրութենէն յետոյ ալ տակաւին չհասկըցող գտնուին, այնպիսեաց լրագիր ղրկելը պիտի դադրեցնեմք, և բանած լրագրաց գինն ալ լրագրոյս միջոցաւ պիտի պահանջեմք յականէ յանուանէ։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Եգիպտական խնդիրը ծանրապէս կ'զբաղեցնէ Օսմանեան կառավարութիւնն, և ամեն տեսակ ներքին խնդրոց վրայ առաջնութիւն կ'ունենայ Նախարարաց խորհուրդներուն մէջ։ Մայրաքաղաքիս Անգղիական Լէվընթ Հէրըլտ լրագիրն իւր չորեքշաբթի աւուր թուոյն մէջ այս խնդրոյն վրայ եղած քննութեանց նկատմամբ ինչ ինչ տեղեկութիւններ կը հրատարակէ, որք ուշադրութեան արժանի են։ Նախարարաց խորհուրդը մեծ ջանք 'ի գործ կը դնէր հասութից և ծախուց միջև հաւասարութիւն գոյացընելու համար, և արդէն մի քանի տնօրէնութիւնք եղած էին այս նպատակը ձեռք բերելու յուսով։ Կերեւի թէ ներքին գործոց նախարար Մահմուտ Նէտիմ փաշան տարբեր կարծիք ունի այս տնօրէնութեանց վրայ․ և, ինչպէս կըսէ յիշեալ անգղիական լըրագիրը, Նորին բարձրութիւնը զարմանք յայտներ է թէ տէրութեան հասոյթները 14 միլիոն ոսկւոյ ենթադրութենէն 16 ու կէս միլիոնի ենթադրութեան բարձրացած են, երբ իրական բան մը չկայ այդպիսի յաւելում մ'արդարացնելու։ Մէկ ու կէս տարի առաջ գումարեալ ելմտական յանձնախումբն, որոյ նախագահը Խայրէտտին փաշան էր, (ետքէն Մեծ—Եպարքոս,) և որոյ մէջ երկու Եւրոպացի անդամք կային, մին Պ. Հարրիսըն անգղիացին և միւսը Պ. Թրիքու գաղղիացին, այն յանձնախումբն երկար քննութիւններէ յետոյ սա եզրակացութեան հասած էր թէ՝ տէրութեան ելմտական վիճակն ամենէն յաջող կերպիւ նըկատելով, հասոյթները տասն և չորս միլիոն ոսկիէ աւելի չէին կրնար լինիլ, և այդ վախճանն իսկ ձեռք բերելու համար՝ ինչ ինչ բարենորոգմանց գործադրութիւնն իբրև անհրաժեշտ պայման ցուցուած էր, որք սակայն չգործադրեցան տակաւին։ Արդ, մինչդեռ անկէց 'ի վեր ելմտական վիճակն աւելի գէշցած է քան թէ բարւոքած, ելմտացոյցին մէջ հասութից վրայ երկուք ու կէս միլիոնի յաւելուած մ'եղած է առանց բանաւոր հիմ մը կենալու։ Մէճիտիէին 20 ղրուշէն 19 ղրուշի վերածուելէն հաշիւ եղած է թէ 300,000 ոսկի պիտի աւելնայ հասութից վրայ։ Բայց այս տնօրէնութիւնն օտար տէրութեանց կողմանէ ծանր բողոքանաց առիթ տըւած է, և շատ տարակուսելի է անոր վերջնական կիրառութիւնը, թէ և Լէվընթ Հէրըլտ վճռաբար կըսէ թէ չպիտի կրնայ գործադրիլ։

Հաւասարակշռութիւն գոյացընելու համար երկրորդ տնօրէնութիւնն ալ կառավարական պաշտօնատարաց ամսականներուն նուազումն էր։ Բայց ելմտական տեսակէտով ոչինչ կընշանակէ այս, ըստ որում՝ ամսականք արդէն չէին վճարուեր, և բարձրաստիճան պաշտօնատարներն 'ի բաց առնլով, պաշտօնատարաց մեծագոյն մասին վիճակն հետզհետէ կը թշուառանայ։ Երրորդ տնօրէնութիւնն ալ կալուածատուրք կըրկնապատկումն էր․ բայց գաւառաց վիճակն 'ի նկատ առնլով, ուր շատ տեղեր, կըսէ Լէվընթ Հէրըլտ, Մէթալիքի վրայ եղած տնօրէնութեան պատճառաւ բացարձակ անիշխանութիւն կը տիրէ, կալուածատուրք մասին եղած տնօրէնութեան յաջողութիւնն յուսալի չէ։ Մէկ կողմէն ժողովրդին ձեռքը գտնուած միակ դրամին, այն է Մէթալիքին արժէքը կէս առ կէս ինկած լինելով, միւս կողմէն ալ տուրքը կրկնապատկած, կը հետևի որ գաւառացիք մինչև ցարդ իրենց վըճարած տուրքին քառապատիկը պիտի վճարեն այսուհետև։ Այս տնօրէնութեան հետևանքն այս պիտի լինի որ հողին արժէքն աւելի պիտի կորչի, ժողովուրդը նոր հող ստանալու և մշակելու եռանդ չպիտի լինի, հետևաբար տէրութեան հողերն անմշակ պիտի մնան, երկրագործութիւնը պիտի յետադիմէ, արտադրութիւնք պիտի նուազին, որոց Պաքայէնները պիտի աւելնան, կամ բազմաթիւ խեղճեր չկրնալով այդչափ տուրք վըճարել, բանտերու մէջ պիտի անցունեն իրենց կեանքն, և ընդհանուր կերպիւ խօսելով, աղքատութիւնն ու ժողովրդեան դժգոհութիւնը պիտի աւելնան։ "Խոհեմութիւն չլինիր, կըսէ Անգղիական լրագիրն, այդպիսի տնօրէնութիւն մ'առաջարկել իսկ, ըստ որում երկրին մէջ այնպիսի զգացում մը յառաջ կը բերէ, զոր անկարող եմք նկարագրել, մինչդեռ օտար երկիրներու մէջ գոյացած տպաւորութիւնն ալ նոյնպէս յոյժ ցաւալի տըպաւորութիւն մ'է"։ Հետևաբար, կըսէ, ելմտական գործոց հմտութիւն ունեցող ամեն մարդ պիտի գիտէ թէ Բարձր. Մահմուտ Նէտիմ փաշայի տեսութիւնները բուն իրողութեանց վըրայ հիմնուած լինելով, մեծ առաւելութիւն մ'ունին ելմտացոյցին մէջ բացատրեալ տեսութեանց վրայ, որք մի միայն թուանշաններու վրայ հիմնուած են, և այն թուանշաններն ալ տակաւին չփորձուած գործողութիւններ միայն կ'ենթադրեն․ գործողութիւնք, որք երբ տնտեսագիտական սկզբանց տեսակէտով քննուին, կը հաստատուի որ բոլորովին հակառակ են անոնց։"

Բայց տարակոյս չկայ թէ վեհ. Սուլթանն և կայսերական կառավարութիւնը չեն ուզեր որ օգտակար կարծուած տնօրէնութիւններէ վնաս ծագի, և այսպէս հակառակ արդիւնքներ գոյանան։ Ուստի, գոհացուցիչ է տեսնել թէ բարձրագոյն ակմբոյ մէջ Մահմուտ Նէտիմ փաշայի ելմտական կարծիքներն այն ուշադրութեամբ ու ակնածութեամբ ընդունուած են, զորս կը վայլէ տալ փորձառական հմտութեան, և թէ վեհ. Սուլթանը Մահմուտ Նէտիմ փաշայէն, Խայրէտտին փաշայէն և Սաֆվէթ փաշայէն մասնախումբ մը կազմած է՝ Նոր ելմտացոյցը վերաքըննելով պէտք եղած փոփոխութիւնները ներմուծելու համար։ Նկատելով թէ անկէ առաջ կեղծ ելմտացոյցներ չլինելով տէրութիւնն ոչ ինչ շահած էր, կամ բոլոր շահածն՝ այն ժամանակներն ըրած փոխառութիւնները դիւրացնելու համար տէրութեան ելմտական վիճակին վրայ ժողովուրդը խաբել էր, թէ այդ ժամանակներն անցած են այսուհետև, և թէ ինքզինք կամաց և ակամայ խաբելը միշտ վընասակար և վտանգաւոր է, տարակոյս չկայ որ այս տեսութեամբ վեհ. Սուլթանին ձեռք առած միջոցը մեծ գոհութիւն պիտի պատճառէ, մանաւանդ եթէ իրական արդիւնք մը ծագի անկէ։

* * *

Հայաստանի, Քրդաստանի և Արեւմտեան Պարսկաստանի սովելոց համար Լոնտրայի մէջ կազմուած Անգղ. յանձնախումբը մերթ ընդ մերթ կենդանութեան նշաններ կուտայ։ Թէ և գումարելիք մեծ Միթինկն ալ ետ ձգեց, այնպէս որ ապրիլի վերջերը միայն տեղի պիտի ունենայ, այսու ամենայնիւ գոհացուցիչ է տեսնել որ Լոնտրայի յանձնախումբն այդ միջոցաւ դերագոյն հրաւէր մը պիտի կարդայ Անգղիական հասարակութեան, և կը սիրեմք հաւատալ արդիւնաւոր հրաւէր մը։ Վերջին Թըղթաբերով եկած Թայմզի մարտ 20 թուոյն մէջ ալ Անգղիական յանձնախմբին քարտուղար Պ. Մաքտոնալտի մէկ ծանուցումը կը տեսնեմք, յորմէ կը հասկցուի թէ այդ յանձնախմբին մինչև ցարդ հաւաքած հանգանակութիւնն հետևեալ կերպիւ բաշխըւած է.

700	Անգղ.	ոսկի	Տիարպէքիրի	համար
300	"	"	Վանայ	"
600	"	"	Մուսուլի	"
400	"	"	Հալէպի	"
1700	մինչև ցարդ բաշխուած			

Այս գումարոյ բաշխման եղանակը կրնայ իրաւացի առարկութիւններ վերցնել, ըստ որում՝ առաւել պէտք ունեցող տեղերուն և նուազ պէտք ունեցող տեղերուն միջև տարբերութիւն չէ դրուած, վասն զի Հալէպ ղրկուած 400 ոսկւոյն աւելի անմիջական պէտք կրնար լինիլ Վանայ մէջ։ Այսպիսի չփոթութիւնք անտարակոյս Լոնտրայի յանձնախմբին մարդասէր անդամոց նպատակին համաձայն չեն․ ուստի ատոնց առաջքն առնլու համար է որ Անգղիական յանձնախմբին մէջ Հայ անդամ ալ գտնուելու առաջարկութիւն ըրած եմք, և կը յուսամք որ մեր Մանչեսթերի պատուական ազգայինք մեր առաջարկը գնահատելով՝ արժանը կը տնօրինեն։

* * *

Այս աւուր Թուրք լրագրաց մէջ հրատարակեալ պաշտօնական ազդ մը կը ծանուցանէ թէ Բաղէշի (Պիթլիս) տեղական իշխանութիւնքն առաջարկած լինելով Բ. Դրան որպէս զի մինչև նոր հնձոց ժամանակը Բաղէշի նահանգէն դուրս արմտիք չըհանուի, Բ. Դուռն այս առաջարկն ընդունած և պէտք եղած հրամանները տուած է։

Արդ, Խրիմեան Սրբազանն և Աղաթոն Էֆէնտին Վանէն կը ծանուցանէին որ եթէ Բաղէշի մէջ առատութեամբ գտնուած արմտիքէն մաս մը Վան չղրկուի, տագնապը դժուար և մինչև իսկ անհնարին պիտի լինի հոն, և Բաղէշի կառավարութեան հանած դժուարութիւններէն կըգանգատէին։ Իրաց այս վիճակին մէջ այսօր հրատարակուած պաշտօնական ծանուցումը խիստ ծանր տնօրէնութիւն մ'է․ սակայն կը յուսամք որ Ս. Պատրիարք Հայրն այս նկատմամբ

Բ. Դրան հետ բանակցելով Վասպուրականի բէյերու որ ընտրելոց ամենայն կոմիտէին տուող տանիլ համար անմիջական միջնորդութիւն մ՚ընել կուտայ :

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Այս առաւօտ հասած հեռագիրք

Փարիզ 1 ապրիլ.

Գաղղիոյ Պանքան իւր զեղչին հարիւրին 3էն 2 1/2ի իջուց :

Լոնտրա 1 ապրիլ.

Հարթինկթօնի մարքիզը վերջապէս խորհրդարանի անդամ ընտրուեցաւ :

Բէլ Մէլ կազէթ կ՚ըսէ թէ մինչև ցարդ ընտրութեանց արդիւնքը նախարարութեան նպաստաւոր չէ : Ցիշեալ լրագիրը կը կարծէ թէ նախարարութեան փոփոխութիւն մը հարկաւոր պիտի լինի :

Բելգրատ 1 ապրիլ.

Ռուսիոյ կայսրուհւոյն վիճակը ծանրացաւ :

Աթէնք 2 ապրիլ.

Երեսփոխանաց ժողովն այսօր պիտի սկսի աշխարհագրական վիճաբանութիւնն : Ընդդիմադիր կուսակցութիւնը մեծամասնութիւն ունի : Ժողովին լուծման գրոյցը սուտ կը հանուի :

Լոնտրա 1 ապրիլ.

Օսմ. Փոխ.		10 3/8
Փոխ.	1865	11 3/8
»	1869	11 1/4
»	1871	66 3/4
»	1872	18
»	1873	10 1/2
»	Եգիպտ.	88
Անգլ. Փոխ.		98 1/8

Փարիզ 1 ապրիլ.

Օսմ. Փոխ.	10.67 1/2
» Երկաթուղի	36.25
Գաղղ. » 5 0/0	118.80
» » 3 0/0 Նոր	85.5

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ցայտնի է թէ Օրեբլեան Բուդժէի Եւրոպական յանձնախումբն, որ անցեալ տարի իւր պաշտօնն աւարտելով ցրուեցաւ, Եւրոպական Թուրքիոյ միւս գաւառաց համար շինուելիք կանոնագրերն ալ քննելու պաշտօն ունէր : Կը ծանուցուի թէ յիշեալ յանձնախումբն ՚ի մօտոյ դարձեալ պիտի գումարի, և թէ արդէն տէրութիւնք սկսած են իրենց պատուիրակներն անուանել :

Երէկ նախարարաց խորհուրդը Կուսինէճեան Հելլենական և Եգիպտական խնդիրներով զբաղեցաւ : Բարձր. Սաֆվէթ փաշան ալ ներկայ էր : Կուսինիէի խնդրոյն վերջնական որոշում մը տրուեցաւ, և վեհ. Սուլթանին հաղորդուեցաւ ի վաւերացումն :

Հաշուակալութեան ատենին անդամ Բիֆաթ էֆէնտին ելևմտական պատմութեան վրայ ընդարձակ գիրք մը գրած լինելով, վեհ. Սուլթանն ՚ի նշան իւր բարձր հաւանութեան Իւլայի առաջին աստիճան շնորհեց ճանոր :

Թղթատարութեանց և հեռագրատանց վերատեսուչ Հայտար էֆէնտին դէմ եղած ամբաստանութիւններն սուտ են . իւր պաշտօնական ծախքերն յումպէտս աւելցուցած է . հեռագրական թելերն իւր անձնական գիտմանց գործածած է . Թղթադրամի և այլ դրամի խնդրոյն առթիւ իւր ստորակարգելոց ամսականներէն շահ հանած է իրեն համար . սովորական վարձքէն զատ մասնաւոր պարգևներ առած է Թաթար աղասը կոչուած պաշտօնատարէն, ևն ևն : Աւելորդ է ըսել թէ Հայտար էֆէնտի արժանեաց տէր պաշտօնատար մ՚է, և երբեմն Վիէննայի դեսպան եղած էր,

Ֆար ևս Փօփօր հետևեալ լուրը կուտայ .

« Մայրաքաղաքիս Գաղղիական դեսպանատան գլխաւոր թարգման Պ. Թօրիի հարկ բացեան երէկ Մէսաժըրի շոգենաւով Մարսիլիա գնաց մասնաւոր պաշտօնով մը : Ցայտնի է թէ այդ կողմերն յուզում մը կը տիրէ, և որ ըստ օրէ կը ծանրանայ : Մինչև իսկ զրոյց կայ թէ Սուրիոյ մէջ շարժում մը ծագելով ցաւալի հետևանքներ ունեցեր է : »

Վէլի Մէհէմմէտի դատաստանը տակաւին չվերջացաւ : Ռազմկանութեան նախարարը բազմաթիւ բժշկաց հրաւիրագրեր ղրկած էր, ընդ որս նաև դեսպանաց բժիշկներուն : Ուստի երէկ երեսնի չափ բժիշկք, որոց մի քանին օտարազգի, տակաւին պաշտօնատանը գումարուեցան, բայց դեսպանատանց բժիշկները դարձեալ չեկան : Զինուորական ատենին նախագահ Ալի Սաիբ փաշան առաջարկեց առաջին նախարար Բարձր. Սայիտ փաշային, որպէս զի առանց այլ ևս նոցա ներկայութեան սպասելու վճիռը տրուի և գործը վերջանայ : Այսու ամենայնիւ, երէկ դարձեալ որոշում չեղաւ :

Ճէրիտէի Հավատիս լրագիրը կը ծանուցանէ թէ ոստիկանութիւնը բարձրաստիճան անձ մը ձերբակալեր է, որ տէրութեան նախարարաց և ուրիշ բարձր պաշտօնատարաց դէմ ամբաստանութիւններ գրելով ծխախոտի ծրարներու մէջ կը դնէր և այսպէս գաւառաց մէջ կը տարածէր : Այս անձը ծխախոտի գործարանի մը կամ տէրն է եղեր և կամ տիրոջը հետ սերտ յարաբերութիւն ունի եղեր : Իւր ծառաներէն երկուքն իրենց յանցանքը խոստովաներ են, բայց ձերբակալեալ բարձրաստիճան անձն ամեն բան կուրանայ եղեր :

Կարինէն կը գրեն թէ վերջին պատերազմին ժամանակ Հայաստանի մէջ Ռուս. զօրաց յետս նահանջած ժամանակ բազում զէնք և ռազմամթերք ինկած էր երկրին ժողովրդոց և գլխաւորապէս Քրդաց ձեռք, որք այն ընտիր զէնքերն սկսան երկրին խաղաղ ժողովրդոց և մինչև իսկ իշխանութեանց դէմ գործածել :

Կայսերական կառավարութիւնը զայս տեսնելով հրաման ղրկած էր Կարնոյ և Վանայ կուսակալաց, որ այն զէնքերն հաւաքել տան և նահանգագլուխ քաղաքին մէջ պահեն . բայց մինչև ցարդ այս հրամանին գործադրութիւնը չէր յաջողած, վասն զի այն կառավարական զէնքերն ունեցողները կամ զանոնք ծածուկ պահած են, կամ անոնց վրայի նշաններն աւրած ու աներևոյթ ըրած են :

Այս օրերս Կարնոյ կուսակալը նորէն սաստիկ հրաման ղրկեր է նահանգին իշխանութեանց, որ խիստ միջոցներ ձեռք առնուն այդ զէնքերը պահողներուն դէմ, և գտածնին գրաւեն :

Սելանիկէն մարտ 29 թուականաւ Լէվընթ Հէրըլտ ուղղեալ նամակ մը հետաքրքրական լուր մը կուտայ Սինճ Անգղիացի գնդապետին արձակման խնդրոյն վրայ : Թղթակիցը կըսէ թէ գնդապետին կեանքն ոչ ևս վտանգի մէջ գտնուելով, ինքը կրնայ անոր արձակման բուն պայմաններն յայտնել : Արդ, հրոսակապետ Նիքօ պայման դրած էր որ 1՝—15,000 Օսմ. ոսկի փրկանք վճարուի . 2՝—իւր Աթէնքի մէջ բանտարկեալ եղբայրն արձակուի . 3՝—Սելանիկի բերդը բանտարկեալ երեք ընկերներն արձակուին : Արդ Սելանիկի բերդին մէջ բանտարկեալ երեք ընկերներն ազատեցան . իսկ Աթէնքի կառավարութիւնն յանձն չառաւ Նիքօյի եղբայրն արձակել : Գալով փրկանքին, Սելանիկի Անգղիական Ընդհ. Հիւպատոսն 3000 ոսկի միայն կրցաւ հաւաքել, հետևաբար 12,000 ոսկի փրկանք վճարեցաւ Պ. Սինճի ազատութեան համար :

Թուրք լրագիրք կը ծանուցանեն թէ անգղիացի մ՚առաջարկեր է կառավարութեան՝ Լեանդրի աշտարակը (Գըզ գուլէսի) 12 տարուան համար վարձել, և օթևան մ՚ու քազինօ մը շինել այն փոքրիկ կղզեկին վրայ :

Մայրաքաղաքիս Աւստրիական դեսպան Ցիւպուքի կոմսն երէկ Ցունաց Պատրիարքարանն երթալով Պոսնիոյ և Հէրսէքի գաւառաց եկեղեցական խնդրոյն վրայ խորհրդակցեցաւ Ցունաց Ս. Պատրիարքին հետ :

Կըսուի թէ Կ. Պոլսոյ քաղաքապետութիւնն որոշեր է հրապարակի կառքերը նարնջագոյն ներկել տալ, և կառապանաց ալ յատուկ համազգեստ մը հագցնել, որպէս զի մասնաւորաց կառքերէ դիւրաւ որոշուին :

Եգիպտոսէն եկած լուրեր կը ծանուցանեն թէ այս տարի բացառիկ ցուրտ մը լինելով, մեծ վնաս հասուցեր է երկրին տունկերուն, և գլխաւորապէս շաքարեղեգանց :

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

ԷՍՀԱՄԸ ՕՍՄԱՆԻԷ

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ		11.20
Այս առաւօտ բացուեցաւ		11,19
կէս օրին		11,19
Ռումէլիի երկաթուղի	Ֆր.	36 1/4
Թղթադրամ	մէ.	910
Մէճիտիէի տարբերութիւն	.	7 4
Չինկնոց	.	195
Մէթալիք		213
Պղինձ	.	530
» 5 փարանոց	»	300

ԱԶԴԱԳԻՐ

Ընթերցողք կը յիշեն հարկաւ թէ իլմուխապէրի ծանուցեալ խնդրոյն նկատմամբ Ամեն. Ս. Պատրիարքին անցեալ շաբթու վերստին թագրիր գրած էր առաջին նախարար Բարձր. Սայիտ փաշային :

Այս անգամ գոհութեամբ կ՚իմանամք թէ Ն. Բարձրութիւնն երէկ հարկ եղած պաշտօնատուներն այս մասին շրջաբերական հրամանագրեր ղրկելով՝ ծանուցեր է թէ իլմուխապէրներն ըստ առաջնոյն Պատրիարքարաններէն պիտի վաւերանան :

Գոհ եմք որ Ն. Սրբազնութեան անխոնջ ջանից և Բարձր. Առաջին Նախարարին ազդու միջնորդութեան շնորհիւ՝ այս խնդիրը վերջապէս յօգուտ ազգին կարգադրեցաւ :

Տիգրանակերտէն երէկ Պատրիարքարան եկած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ նոր ընտրութիւնք կատարուեր են, և արդիւնքը բոլորովին նպաստաւոր եղեր է Գեր. Փիլիպպոս եպիսկոպոսին :

Գաւառն այսպէս իր կամքն ըստ Սահմանադրութեան օրինաւորապէս ներկայած լինելով՝ այլ ևս խնդիր չմնար, և ոչ ոք իրաւունք կունենայ դիտողութիւն ընելու և գաւառի մ՚օրինաւոր կամաց առջև դժուարութիւններ յարուցանելու, հակառակ Սահմանադրութեան ոգւոյն և սկզբան :

Սեբաստիոյ հաշուակալ Թէքքէին Տէյլը, Շէմսի Զատէ Ահմէտ էֆէնտի, որ կըսուի թէ լուսամիտ և բարի տրամադրութիւններ ունեցող պարկեշտ անձ մ՚է, այս անգամ Պոլիս եկած լինելով, Սեբաստացի քանի մը պատուաւոր ազգայնոց ուղեկցութեամբ երէկ Ս. Պատրիարքին այցելութեան գնաց, և յարգանօք ընդունուելով՝ ժամու մը չափ տեսակցեցան :

Ցիշեալ քաղաքի ազգայիններէն ասկէ առաջ 35 և երկրորդ անգամ 50 ոսկի ղրկուած էր ՚ի նպաստ սովելոց . այս անգամ ալ կ՚իմանամք թէ 45 ոսկի եկեր է :

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՔ ՄԱՍԻՍ ԼՐԱԳՐՈՅ

Վան 23 Ցունվ. 1880

. . . Խմբագրապետ .

Անցած կիւրակէ օր (Ցունվար 20) Այգեստանի Հայկազեան վարժարանի մէջ կատարուեցաւ նոյն վարժարանի նախկին սաներէն կազմուած Հայրենասէր սանուց ընկերութեան Լսարանի վերստին բացման հանդէսը : Այս ընկերութիւնը նպատակ ունի կիրակի օրերը դասախօսել ու և է հասակէ ազգայիններու, տասն և հինգ օրն մի անգամ Լսարան կազմելով ատենախօսներ հրաւիրել, որ խօսին ուսումնական, պատմական, տնտեսական, բանասիրական և այլ ազգօգուտ նիւթերու վրայ . ունենալ նաև մի հանրական գրադարան կամ ընթերցարան ուր ժողովուրդն երթայ գիրքեր և լրագիրներ կարդայ, գրեթէ ձրիապէս : Ընկերութիւնն՝ որ պատուոյ անդամներէն զատ՝ կազմուած է բոլորովին պատանիներէ, նախկին աշակերտներ Հայկազեան ընկերութեան վարժարանին, և յորոց շատեր կաշակերտին այժմ Արարատեան ընկերութեան վարժապետանոցին մէջ, որչափ իւր կարողութիւն կը ներէ, աշխատած է միշտ իրագործել իւր երեք նպատակներն ևս : Բայց մի ժամանակէ ի վեր Լսարանի մէջ ատենախօսութիւններն դադրած էին, զի տեսուչ Մարկոս Նաթանեան էֆէնտին իւր եղբօր անակնկալ և ցաւալի մահուան պատճառաւ սաստիկ վշտահարուած և մի և նոյն ժամանակ ալ ազգային և անձնական բազմաթիւ գործերով ծանրաբեռնուած, հրաժարական տըւած էր տեսչութենէն . բայց իւր յաջորդի ընտրութեան վրայ չէին համաձայնած զանազան պատճառներով : Այժմ համաձայնութեամբ մի նոր տեսուչ ընտրուած լինելով, Լսարանն վերստին սկսաւ բացուիլ տասն և հինգ օրն մի անգամ գումարուելու պայմանով, և այդ բացումի հանդէսն էր որ կը կատարուէր Ցունուար 20ին : Մեծ բազմութիւն հաւաքուած էր Լսարանին մէջ . ամեն դասակարգի ազգայիններէ ներկայ կը գտնուէին : Լսարանն բացուած ժամանակ՝ մի ճառ կարդաց Պ. Գալուստ Խաչատուրեան, ընկերութեան Ընդհ. Ժողովի ատենադպիրն . այնուհետև Գործադիր Ժողովին նախագահ Պ. Մկրտիչ Թէրլէմէզեան Ֆռանսերէն մի ճառ կարդաց ուղղեալ առ Անգլիական փոխ-Հիւպատոս Պ. Քլէյթըն որ ներկայ էր : Նախորդ տեսուչ Մ. Նաթանեան էֆէնտին, որ այժմ կիրակօրեայ դասարանին մէջ Ազգային և Ընդհանուր պատմութիւն դասախօսել յանձն առած է և որ ընկերութեան պատուոյ անդամներէն մին է, մի տեսութիւն արաւ ընկերութեան սկզբնաւորութեան և այժմեան վիճակին վրայ : Խրիմեան Խորէն էֆէնտին՝ ազգային վարժարանաց մէջ դասախօսութեանց միակերպ ուղղութիւն մը տալու, և աշխարհաբար դասախարա-

կութեան՝ որու վրայ շատ անտարբեր աչքով կը նային այստեղ, մեծ կարևորութեամբ նկատմամբ խօսեցաւ։ Անգլիական փոխ-Հիւպատոսին Թարգման, Կ. Պօլսեցի Միհրան Էֆէնտի Պաղտասարեան Հիւսեանց, ճշմարիտ հայրենասիրական զգացումներէ ներշնչուած մի տաղաւոր կարդաց, զոր ինք գրած էր, ցոյց տալու համար թէ Հայ ազգն ինչ միջոցով կրնայ իւր ազատութիւն գտնել։ Ռուսական փոխ-Հիւպատոսի Թարգման Միքայէլ Էֆ. Սրուանձտեանց խօսեցաւ վանայ նախկին և արդի ազգային վիճակին մէջ երևցած տարբերութեան վրայ, աշխատողներն քաջալերեց եռանդուն կերպով, տակաւին կատարելիք գործեր ցոյց տըւաւ և մամուլոյ ... ուշադրութիւն հրաւիրեց աղջկանց դաստիարակութեան վրայ։ Վսեմ. Գ. Բլէյթըն, պատասխանելով Գ. Թէրլէմէզեանի ճառին, ըսաւ թէ ինք շատ ուրախ է, տեսնելով Հայոց մէջ այսպիսի ուսումնասիրական և յառաջդիմական շարժումներ, և աւելի ուրախ է որ ինք ալ պատիւ կունենայ այդպիսի հանդէսներու մէջ գտնըւելու, որով և պատեհութիւն կունենայ Հայ ժողովուրդին հետ խօսելու։ Ցոյց յայտնեց թէ այստեղի ժողովրդեան թշուառութիւնը կամաց կամաց պիտի վերնայ և թէ ինք այդ բանին համար եկած է. միայն թէ պէտք է որ ժողովուրդն ալ բարւոյայէս յառաջդիմէ, առ ինքն դիմելով իւր ցաւերը պատմէ առանց չափազանցութեան և տարակուսութեան. կրօնի բարոյականը դաստիարակութեան մասն համարուի, որ ամէն մարդ ունի թէ ի՛նչպէս պէտք է վարուի իբր բարոյական մարդ։ Եւ Գ. Բլէյթըն Անգլիերէն լեզուով խօսեցաւ Լսարանին մէջ և Միհրան Էֆէնտին ալ քովը կանգնած, մաս առ մաս Հայերէնի թարգմանեց ինչ որ նա կը խօսէր։ Վսեմ. Գ. Կամսարական, Ռուսական փոխ-Հիւպատոսը, անձնական ակարութեան պատճառով չկրնալով ներկայ գտնուիլ հանդիսին, ընկերութեան Գործադիր Ժողովոյ անդամներուն քաջալերական գիր մը գրած էր որ կարդացուեցաւ Լսարանին մէջ և կեցցէներով ընդունուեցաւ։ Այնուհետև մեք, իբր տեսուչ Լսարանին, խօսեցանք ընկերութեան նպատակներուն և ըրած մի քանի նոր կարգադրութիւններուն նկատմամբ։ Պատրիարքական փոխանորդ Գեր. Երեմիա Սրբազան, Լսարանի կարևորութեան վրայ խօսելով, օրհնեց այդ բանի համար աշխատողներն և յորդորներ կարդաց։ Հուսկ ուրեմն, Խրիմեան Հայրիկ իւր սովորական դիւթիչ ոճով ամենուն ուշադրութիւնը հրաւիրեց Լսարաններու օգտակարութեան վրայ. քաջալերեց աշխատողներն և խորհուրդ տուաւ որ Լսարանից օգտակարութիւնն զգացող բոլոր ազգայինները միանալով, մի ընդարձակ տեղ չինեն յատկապէս այսպիսի ժողովրդային գումարումներու համար։ Նոյն օրը բազմութիւնն այնչափ շատ էր որ Հայկազեան վարժարանն չէր բաւականանար տանիլ։ Խրիմեան Հայրիկ իւր օրհնութիւններով վերջացուց հանդէսն և ամէն Հայ քաղցր յոյսեր և յիշատակներ և նոր եռանդ կրելով իւր սրտի մէջ մեկնեցաւ հանդիսավայրէն։ Զմոռնամք նաև յիշել որ ամենախօսութեանց դադարի ատեն ազգային երգեր կ'երգուէին աշակերտութեամբ Նաթանեան Գօզաւ Էֆէնտիի, հայրենասիրական տաղաւորներ կը կարդացուէին և փաշայեան Կարապետ Էֆէնտին դաշնակ կ'ածէր։

Առաջիկայ ուրբաթ օր (յունվար 26) Գաւառային ընդհանուր ժողովը պիտի գումարուի մի քանի նոր երեսփոխանաց ընտրութիւնները վաւերացնելու, Կ. Պօլսոյ ազգային Ընդհանուր ժողովին համար վանայ կողմէն մի երեսփոխան ընտրելու և տեղական կրօնական և Քաղաքական ժողովներն ընտրելու համար։

Հայի սովը դեռ կը շարունակուի և հետզհետէ կը սաստկանայ։ Թէև օգնութիւններ կը լսեն ամէնուց, բայց դոքա շատ անբաւական են, նկատելով սովեալներու բազմութիւնը քաղաքիս մէջ և գիւղերն։

Հաճեցէք, խմբագրապետ Տէր, ներկայիս մի անկիւն շնորհել Ձեր պատուական օրաթերթին մէջ, որով կը թողուք զմեզ Ձեզ շնորհապարտ։

Մ. Փորթուգալեան

Ռուսական փոխ-Հիւպատոս Վսեմ. Գ. Կամսարականէն Հայրենասէր Միաբանութեան Գործադիր ժողովին եկած նամակի պատճէն.

Պարոնայք.

Ցաւելով որ ակարութիւնս արգելք եղաւ ինձ անձամբ ներկայ գտնուելու Ձեր այս աւուր հանդիսին, կը պարտաւորիմ երկտողիւս յայտնել իմ ուրախութիւնս Ձեր Լսարանի վերահաստատութեան մասին. զոր իբրև բարեպաշտ նախձ համարելով, մի քանի խօսք կ'ըսել աւելորդ չեմ տեսներ։ Այսպիսի ընկերութիւններ, ինչպէս Ձեզ ևս յայտնի է, շատ մեծ յաջողութիւններ ունեցեր են Եւրոպայի ամեն երկիրներու մէջ և իրենց թիւն այն ցամ բազմանալու վերայ է։ Պատճառը շատ պարզ է. զի բաւական է ըսել թէ իրենց նպատակը՝ լուսաւորութեան տարածում, նոյն և նման լինելով դպրոցաց հետ, հարկաւ ժողովրդեան շատ մեծ ընդունելութիւն և համակրութիւն կը գտնեն։ Այդ հաստատութեանց կարևորութիւնն ու յարգը առաւել ևս կը մեծնայ՝ երբ իւր գործաւորներն ու չինողները դեռ ևս ուսման մէջ եղող երիտասարդներ են որք այսու իրենց մէջ լարը և ատրիկը ունենալու և գիտութիւնները իրենց թարմութեան մէջ ժողովրդականացնելով, իրենց ժամանակին խորհրդաւոր և օգտակար կերպով գործածելու հաւատքն կընծայեն մեզ։ Այս հաստատութիւնը մի և նոյն ժամանակ գործնական դպրոց մ'է նաև իւր հիմնադիր երիտասարդաց, որք ուսանելով այլոց իրենց ունեցածները, աւելի կը հաստատեն և կուսելցնեն սոյն։ Աւելորդ է խօսիլ այդ դասախօսութեանց երկուստեք կարևորութեանն ու օգտակարութեան վրայ, զի սոցա փորձը այդչափ ամենու ծանօթ է։ Սակայն անշուշտ եմ թէ ամեն ձեռնարկների յաջողութիւնը կախում ունի իւր հիմնադրաց և աշխատողաց հաստատուն յարատևութենէն։ Այսպիսի ձեռնարկները, մանաւանդ որ որ դեռ նոր են, կարելի է նմանցնել նորատի քնքոյշ ծաղիկներու։ Թէպէտ Ձեր այս «Հայրենեաց ծաղիկը» կը բուսնի ձմեռ ժամանակ, սակայն ցրտէն ալինչ վախ ալ պէտք չէ ունենալ նորա համար, այլ ցուցամոլութեան խորշակէն, որ արդէն շատ մը ժողովրդական ընկերութիւններ թառամեցուցեր և չորացուցեր է։ Հայրենասիրին համար այդ կասկածն ալ աւելորդ է, զի լաւ համոզուած եմ թէ նորա վարիչները պատրաստ են իրենց նպատակին յառաջացման և կրթութեան փոխարէնն և հոգւով սրտով աշխատելու։

Արդ, ինձ կը մնայ մաղթել որ այդ ընկերութիւնը լաւ ծառայելով ժողովրդեան օգտին՝ ցոյց տայ թէ վանայ մէջ ալ այսպիսի օգտաւէտ տուներ կըրնան արմատ ձգել, ուսանիլ և ալարդ լինիլ։

Ընդունեցէք իմ բարեկամութեան հաւատարիմ։ Կ. ԿԱՄՍԱՐԱԿԱՆ

1880 Յունվ. 20

ի Հիւպատոսարան Ռուսաց

Վան

Բազար-քէօյ 17 մարտ 1880

Տէր խմբագիր.

Ի նպաստ Հայաստանի սովատանջ եղբարց Գալաթիոյ և Պէրայի Նուիրատուաց գումարները կազմակերպող Կեդրոնական Մասնաժողովոյ յանձնուած բոլորովին ցանկերն ներփակելով Ձեր Մեծապատուութեան կը յղեմք խնդրելով որ պատուական լրագրոյդ մէջ առաջին առթիւ հրատարակէք։

Մնամք խորին յարգանօք
ի Դիմաց Միաբանութեան
Կեդրոնական Մասնաժողովոյ
Ատենադպիր
Պօղոս Թ. Շահեան

Ց. Գ. Կեդրոնական Մասնաժողովս նաև յանձնուած է Թերսալխ 130 Լ. Օսմ. և 4500 արծաթ դահեկան Խճաուիի և Քասըմփաշայի թաղերէ, նուիրատուաց ցանկը ժամանակին Ձեր Մեծապատուութեան պիտի յղեմք. Նմանապէս ընդունած եմք 114 1/2 Օսմ. Լիր. և 1688 արծաթ դահեկան Խալիւպոտի Սէլիմիէ և Եէնի-մահալլէ թաղերէ, և 50 Օսմ. Լիրա Հայաստանեայց ընկերութենէն, տալիք պարտաւորեցան. Հաճեցէք առնուք ևս Ձեր առաջին թերթին մէջ հրատարակել։ (Նոյն)

ՀԱՆԳԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ի ՆՊԱՍՏ ՍՈՎԵԼՈՑ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

Ա. Ցանկ Նուիրատուաց Գալաթիոյ

	Լ. Օ. 100 ղրշ.
Գեր. Մաղաքիա Ծ. Վ. Օրմանեան	100
Մեծապատիւ Տեարք.	
Գէորգ և Կարապետ Գըլըճճեան	100
Մարգար Գըլըզըրեան	100
Հմայեակ Փօխանճեան	100
Դաւիթ Գըրմըզեան	100
Գրիգոր Օտապաշեան	100
Կարապետ Զըրըքեան	100
Մելքոն Սիմոնեան	100
Մանկասար Ահարոնեան	100
Զատիկ Քէօսէեան	100
Յովսէփ Մուրատեան	100
Մկրտիչ Մուրատեան	100
Յովհաննէս Մուրատեան	100
Թորոս Թօլիկեան	50
Յովհաննէս Մարգարեան	30
Ենովք Մըրիկեան	50
Սահակ Սպրեսօֆ	30
Լիրա Օսմ. 15	1500
	Արծ. Դհկն.
Կովասնցի բեռնակիրք Գարաքէօյի	510
Հաշտալի Սպասաւորք Պանք Օթօմանի	240
Փոխիրոն խանի Օտայ. և Սպասաւորք.	160
Ս Վարդանանց հանգիսին հանդիսականք.	140
Առաքել Թիլկեան	100
Եարհիսար գիւղի պանդուխտք	100
Սեբաստացի քիլէճի արհեստաւորք	100
Միլլեթ խանի Օտայ. և Սպասաւորք	100
Թաղէոս և Յակոբ եղբարք	60
Յակոբ Յովակիմեան	50
Յարութիւն Ղըտաեան	50
Յովհաննէս Տաղէսեան	40
Աստուածատուր Համամճեան	40
Համբարձում Գոմլեան	40
Ռոկեհան Օհանեան	40
Տէրպապ Թովմասեան	40
Խաչիկ Գըրոլեան	40
Ռոկեհան Սամուրպաշեան	40
Մինաս Մինասեան	40
Քրէտի Լէօնիի Հայ Սպասաւորք	40
Նիկողոս Նորատեան	35
Աբրահամ Մ. Թէյսեան	50
Փանոս Յովհաննէսեան	30
Մկրտիչ Տէմիրճեան	20
Նալբանդ Փաւլեան	20
Գասպար Խաչեան	20
Բարեպաշտօն անձ մը	20
Մինաս Ճինեան	20
Նիկողոս Խօրափկեան	20
Մխիթար Գըրմըզեան	20
Մխիթար Մուշմուլեան	20
Կարապետ Անդրէասեան	20
Սաքիան Յովակիմեան	20
Սարգիս Պէյլեան	20
Թորոս Կէօսիկեան	20
Սարգիս Սաքիմեան	20
Մանուկ Գաղանճեան	20
Անանիա Քէօրօղլեան	20
Պօղոս Կէզիրեան	20
Գասլիկ Կիւլփկեան	20
Գաղատասար Տէր Մաթիկեան	20
Մանուկ Մարկոսեան	20
Տօնիկ Գասպարօղլեան	20

(Շարունակելի)

ԱԶԴ

Բերայի Թաղական խորհրդոյ անդամք խմբովին հրաժարած լինելով նոցա տեղ նորոգ ընտրութիւն կատարելու համար Ամեն. Սրբազան Պատրիարք Հօրմէն յատուկ հրաման և հրահանգ ստացած եմք։

Ըստ հրահանգի, Ընտրողական ժողովք կազմելով և պէտք եղած նախապատրաստութիւնք ի գործ դրուելով հետևեալ եռապատիկ ընտրելեաց ցանկը պատրաստուած է որք են՝

Մեծապատիւ Էֆէնտիք.

1. Ծղնաւոր Սերովբէ
2. Ալըքճեան Աւետիս
3. Ալպանեան Մանուկ
4. Ալթաւլըան Գէորգ
5. Արչակունի Յովհաննէս
6. Գարագաշ Նշան
7. Լաւյեան Յովհաննէս
8. Լըքէրճեան Տիգրան
9. Թիւլպէնտճեան Վիչէն
10. Կիւմիւշկէրտան Գրիգոր
11. Հարենց Նշան
12. Մագպուլեան Համբարձում
13. Միրասնէշանեան Պետրոս
14. Մանուկեան Սենեքերիմ
15. Միւհէնտիսեան Յովհաննէս
16. Մէրեէմ-Գուլի Յարութիւն
17. Յակոբեան Միքայէլ
18. Նէվրուզ Աբեթիկ
19. Նշանեան Յակոբ
20. Ունճեան Մարգար
21. Չայեան Եղիա
22. Պասմաճեան Սենեքերիմ
23. Պօյաճեան Նշան
24. Սերովբեան Յարութիւն
25. Տէրունեան Յակոբ
26. Քաղաղեան Կարապետ
27. Քամաֆեան Յովսէփ

Ընտրողք ազատ են այս ցանկէն դուրս ուրիշ անձանց ալ քուէ տալու, բայց պէտք է Ազգ. Սահմանադրութեան դ ծած օրինաց համաձայն երեսուն տարին լրացուցած և ընտրելութեան ամեն հանգամանքներն ունենան։

Քուէարկութեան օր որոշուած է ամսոյս 23 րդ. յառաջիկայ կիւրակէ, որ տեղի պիտի ունենայ Թաղիս Ս. Երրորդութեան եկեղեցւոյ Թաղական խորհրդարանի մէջ առաւօտեան ժամը 1 1/2 էն մինչ 6, ուրկէ անմիջապէս ետքը քուէհամարի գործողութիւնը պիտի կատարի, որոշեալ ժամէն ետև եկած քուէներն անընդունելի են։

Անոնք որ բանաւոր պատճառաւ քուէներն անձամբ չկրնան բերել 'ի խորհրդարան, պարտին ըստ ընտրական հրահանգի, իրենց քուէթուղթը հաւատարիմ անձի մը ձեռօք ղրկել առ նախագահն, ուղղեալ յատուկ նամակաւ մը։

Թղթատարի պէս ծրարով եկած քուէներն անընդունելի են։

Ուստի, ներկայիւս կըհրաւիրեմք Բերայի Մեծ. Թաղ. ընտրողս, որ բարեհաճին առանց դանդաղութեան իրենց ազգային նուիրական պարտաւորութիւն կատարել քուէարկութեան մասնակցելով։ Մնամ աղօթարար

Թ. խորհրդըն. Նախգ. Ընտրողական
Բերա 16 մարտ 1880 ժողովոյ

Ներսէս Վրդ. Աւանեան
Բ. Բերա

ՋՐՀԱՆ

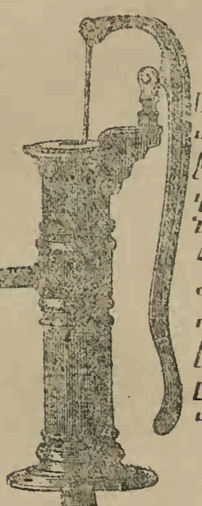

Ամերիկայի ջրհաններ մեծ և փոքր, երկայն թէ հաստատուն խողովակներով թէ ջրհորներու և թէ խորունկ հորերու համար աժան գներով կը ծախուի, կ. Պոլիս Ղալաթիայ Մինասեան և ընկերաց Ամերիկայի մաղազան ։

—

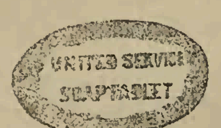

ՕՃԱՌ

Անուշահոտ օճառ, մորթը կը կակուղցնէ ու լեղի ջուրով ալ կը փրփրի, տեւակը խիստ աղնիւ ու գինը շատ աժան է. կը ծախուի կ. Պոլիս Ղալաթիա Մինասեան և ընկերաց Ամերիկայի մաղազան ։

Լրագիրս ամեն օր կը հրատարակուի բաց 'ի կիրակի և տօն օրերէ ։

Բաժանորդագրութեան տեղն է Ղալաթիա Սանդըգճըլար Ճատտէսի թիւ 198, Նորօ խան Մասիսի խմբագրատունը ։ Իսկ գաւառաց մէջ հետեւեալ հոգաբարձուաց գրասենեակները ·

ԿԱՐԻՆ. Կարապետ էֆ. Զաքարեան ·
ԵՐԶՆԿԱ. Յ. Շաւարշ էֆ. ·
ՍԵԲԱՍՏԻԱ. Նազարէթ էֆ. Յ. Խոթամիօլլեանց.
ՍԱՄՍՈՒՆ. Եդուարդ էֆ. Մուրատեան
ԿԻՐԱՍՈՒՆ Գ. էֆ. Խ. Մագմանեան.
ՌՈՏՈՍԹՕ. Արժ. Տ. Արիստակէս աւագ քահանայ Ֆէսլեան.
ԶՄԻՒՌՆԻԱ. Գրիգոր էֆ. Մսերեան.
ՆԻԿՈՄԻԴԻԱ. Խորէն » Էսկիճեան
ՏՐԱՊԻԶՈՆ. Ս. Էթմէքճեան էֆէնտի
ՆԻԳԴՈԿԻԱ.
ԽԱՐԲԵՐԴ և ՏԼՐՍԻՄ. Կիրակոս էֆ. Ս. Դաղանճեան.
ՄՈՒՇ. Յակոբ էֆ. Ծերունեան ·
ՎԱՆ.
ԲԵՐԻԱ. Սեդրակ » Խարաճեան ·
ՏԻԳՐԱՆԱԿԵՐՏ. Թովմաս էֆ. Թաշճեան.
ԵԴԵՍԻԱ. Գէորգ էֆ. Ոսկերչեան.
ՖՕՔՇԱՆ. Ֆէրհատ » Ս. Ֆէրհատեան.
ՏՓԽԻՍ. Պ. Նիկողայոս Տ. Ղևոնդեան.
ԿԱԼԿԱԹԱ. Պետրոս էֆ. Հէքիմեան.

———

ԽՄԲԱԳԻՐ—ՏՆՕՐԷՆ
Կ. Ս. ԻՒԹԻՒՃԵԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՄԱՍԻՍ ԼՐԱԳՐՈՑ
ՂԱԼԱԹԱ ՆՈՐՕ ԽԱՆ

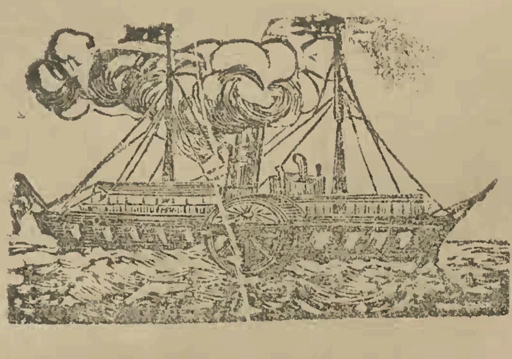

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷԻ

ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐՈՒՆ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

1880 ՄԱՐՏ 13 ՇԱԲԱԹ ՕՐԷՆ ՍԿՍԵԱԼ

ՄԻՆՉԵՒ ՄԱՐՏ 31

ԲՈՍՓՈՐԷՆ ԻՋՆՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐԸ

Ժամ	Եւրոպական եզերք	Թիւ
12 15	Ենիքէօյէն Մէգար. Պէօյիւք. Թար. Եէնիք. Սթէն. Պօյաճ. Ռ Հիսար. Պէպէք ։ (Արնաւուտ գիւղի շոգենաւին հետ պիտի հաղորդակցի.)	33
1 15	Ենիքէօյ. Մէգար. Պէօյիք. Թար. Եէնիք. Էմիր. Ռ Հիսար Պէպէք	20
2	Ռ Ա. Գավագէն Ենիքէօյ. Մէգ. Պէօյիւք. Թար, Եէնիք. Սթէն. Էմիրկ. Պօյաճըք. Ռ Հիսար. Պէպէք. Արնավ. Օրթագ. (Ուրբաթ օրերը Գուրուչ. Պէշիկ.)	32
3 45	Մէգարպ. Պէօյիւքտ. Թարապիա, Եէնիք. Սթէն. Էմիրկ. Ռ Հիսար. Պէպէք. Արնավ. Գուրուչ. Օրթագ. Պէշիկ. (Ուրբաթ օրերը ½ 1/2ին Ենիքէօյէն)	33
5	Ենիքէօյ. Մէգար. Պէօյիւքտ. Թար. Ենիք. Էմիրկ. Պօյաճ. Ռ. Հիսար, Պէպէք, Արնավ. Օրթագ. Պէշիկ ։ (Բայց ուրբաթ է) ։	21
6 30	Ենիքէ. Պէօյիւքտ. Թար. Պէյգօզ. Եէնիք. Էմիրկէն. Գանլըճա Ռ. Ա. Հիսար, Գանտիլլի. Արնվ. Չէնկ. Պէյլ. Օրթ. Գուզկունճ. Պէշիկ. Խուսխուտար ։	4
8	Ա. և Ռ. Գավագ Ենիքէօյ. Մէգ. Պէօյիւքտ. Թար. Պէյգօզ. Եէնիք. Էմիրկ. Պօյաճ. Ռ. Հիսար, Պէպէք, Արնվ. Գուր. Օրթագ. Պէշիկ ։ (Ուրբաթ օրերը Սթէնիա) ։	20
10	Մէգարպուրնուէն Պէօյիւքտ. Թարապիա, Եէնիքէօյ, Էմիրկէն, Ռ. Հիսար, Արնավ. Օրթագէօյ, Պէշիկթաշ ։	22

[illegible] եզերք

Ժամ		Թիւ
12 30	Արնավ, Գուր, Օրթագ, Պէշիկ.	28
1	Արնավուտքէօյ, Գուրուչ. Օրթագ. Պէշիկ. Գապաթ ։	2
1 30	Պէպէք, Արնավ, Գուրուչ. Օրթագ. Պէշիկ, Գապաթ.	22
2 15	Արնավ · Գուր. Օրթագ. Պէշիկ.	28
3	Արնավ. Գուր. Օրթագ. Գուզկ. Պէշիկ. (բայց ուրբաթ է)	2
10 15	Արնավ. ուղղակի կամուրջ ։	21
10 45	Գուրուչ. » »	28

Ասիական եզերք

Ժամ		Թիւ
12 30	Պէյքօզ, Չուպուգ. Ռ. փաշա մահ. Գանլըճա, Ա. Հիսար, Գանտիլլի, Վանիք, Չէնկէլքէօյ, Պէյլ, Գուզկ.	21
12 30	Արնավ. Վանիքէօյ, Չէնկէլ. Պէյլէր. Գուզկ. Գապ ։	4
1 15	Պէօյիւք. Թար. Պէյքօզ, Բաղչաս. Գանլ. Ա. Հիսար, Գանտ. Վանիք. Չէնկէլ. Պէյլ. Գուզկ. Գապ. (Ուրբաթ օրերը ժամ 1 1/2ին)	12
3	Պէօյիւքտ. Թար. Պէյքօզ, Բաղչապ. Գանլ. Ա. Հիսար, Գնտ. Վանիք Չէնկէլ. Պէյլ. Գուզ. (Ուրբ. օրերը ժամ 4ին) ։	23
8 45	Պէօյիքտ. Պէյքօզ, Բաղչապ. Գանլըճա, Ա. Հիսար, Գանտ. Վանիք. Չէնկէլ. Պէյլէրպէյ, Գուզկ. Խուսկ. (Ուրբաթ օրերը Րիֆաթ փաշա մահալլէսի) ։	2

ԿԱՄՈՒՐՋԷՆ ԵԼՆՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐԸ

Ժամ	Եւրոպական եզերք	Թիւ
2	Գապ. Խուսկ. Պէշիկ. Գուզկ. Օրթ. Պէյլ. Չէնկ. Արնվ. Գանտ. Ա. և Ռ. Հիսար, Գանլ. Էմիրկէն, Ենիք. Պէյքօզ Թարապ. Պէօյիւք. Ենիքէօյ ։	4
2 15	Պէշիկ. Օրթագ. Արնավ. Ռ. Հիսար, Էմիրկ. Եէնիք. Թար. Պէօյիւք. Մէգարպ ·	33
4 45	Գապ, Պէշիկ. Օրթագ. Արնվ. Պէպէք Ռ. Հիսար, Պօյաճ. Էմիրկ. Եէնիք. Պէյքօզ, Թար. Պէօյիւք. Մէգր. Ենիքէ. Գավագները ։ (Ուրբաթ օրերը Սթէնիա)	20
6 30	Խուսկ · Պէշիկ · Գուզկ · Օրթագ · Պէյլ. Չէնկ · Արնավ. Գանտ. Ռ. Հիսար, Պօյաճ. Եէնիք. Թար. Պէօյիք ։	2
8 15	Պէշիկ · Օրթագ · Արնավ. Պէպէք Ռ. Հիսար, Էմիրկ. Եէնիք. Թարապ. Պէօյիւք. Մէգրպ ·	22
10	Արնավ. Պէպէք, Ռ. Հիսար, Պօյաճ, Էմիրկ. Եէնիք. Թարապ. Պէօյիւքտ. Մէգարպ. Ենիքէօյ ։	33
10 40	Պէշիկ, Օրթագ. Արնավ. Պէպէք, Ռ. Հիսար, Էմիրկ. Սթէն. Եէնիք. Թարապ. Պէօյիւքտ. Մէգարպ. Ենիքէ.	32
11 10	Պէպէք Ռ. Հիսար, Պօյաճ. Սթէն. Եէնիք. Թարպ. Պէօյիւք Մէգար. Ենիքէօյ ։ (Հարաւային օդերուն Սթէնիա չհանդպիր)	20

[illegible] եզերք

Ժամ		Թիւ
1 45	Ուղղակի Արնավուտքէօյ ։	28
2 15	» » Բայց ուրբաթ է ·)	2
9 30	Գապաթ. Պէշիկթ. Օրթագ. Գուր. Արնավ.	21
10 15	Պէշիկ · Օրթագ · Գուր.	28
11 5	Գապա, Պէշիկ, Օրթագ, Գուրուչ. Արնավ ·	2
11 45	Պէշիկթաշ, Օրթագ. Գուրուչ. Արնավ.	28
12	Պէշիկթաշ, Օրթագ. Գուրուչ. Արնավուտ.	4

Ասիական եզերք

Ժամ		Թիւ
2 45	Խուսկուտար Գուզկ. Պէյլ Չէնկ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար, Գանլ. Բաղչապ. Պէյքօզ, Թարապ. Պէօյիւքտ ։ (Ուրբաթ օրերը Րիֆաթ փաշա մահ.)	21
9 45	Գուզկ. Պէյլէրպ. Չէնկ. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար, Գանլ. Բաղչապ. Պէյքօզ, Մէգարպ. Ռ. և Ա. Գավագ ։ (Ուրբաթ օրերը ժամ 10ին) ։	12
10 30	Գապաթ. Գուզկ, Պէյլ. Չէնկ. Վանիք. Գանտիլլի, Ա. Հիս, Գանլ. Չուպուգ, Բաղ. Պէյքօզ, Թրպ, Պէօյիւք ։ (Բայց ուրբաթ է) ։	23
11 10	Գուզկ · Պէյլ. Չէնկ. Վանիք. Գանտիլ. Ա. Հիսար, Գանլճ. Բաղչապ. Պէյքօզ ։	21
11 40	Գապաթ. Գուզկ · Պէյլ. Չէնկ · Վանիք. Պէպէք.	22

"Կատարելութիւն".

ՄԻՍԻՍ Ս. Ա. ԱԼԼԷՆԻՆ

Աշխարհահռչակ Մազ Նորոգողը

(MRS. S. A. ALLEN'S WORLD'S HAIR RESTORER.)

Երբէք չվրիպիր նորոգելու Ալեոր Մազը իր երիտասարդական գոյնին, ընծայելով անոր նոր կեանք, աճում, և փայլուն գեղեցկութիւն ։ Իր արդիւնքը ստոյգ և կատարեալ է, շուտով վանելով ալեորութիւնը ։ Ներկ մը չէ ։

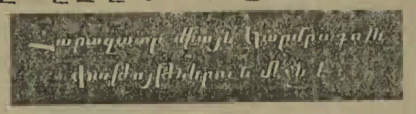

Միշտ կը հաստատէ ինքնին իբր մազին բնական զօրացուցիչը ։

Գլխաւոր Մթերանոցը (Մաղազան) է,—

114 AND 116 SOUTHAMPTON ROW, Լոնտոն, Անգլիայ ։

Կը ծախուի ամէն Կեղծծամավաճառներէն, Անոյշահոտ Իւղավաճառներէն, և Անգլիացի Դեղավաճառներէն ։

Կ. Պոլիս Ս. Քանզիւք եղբարց քով Ֆարմասի Պրիթաննիք Բէյօղլու Մեծ փողոց և Լոմբնտ Քարլիէնայի քով, Անգլիական մթերանոց, Եւրոպէք Գալաթըրըմ Ղալաթիա ։

———

ԽԱՍԳԻՒՂԻ ԲԱՆՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐԸ

Խասգիւղէն կամուրջ. Ժամ	Ժամ		Կամուրջէն Խասգիւղ. Ժամ	Ժամ
1			1 15	8 30
1 25			1 40	9
2	8 15		2 10	9 25
2 30	8 35 Պէշիկթաշ		2 40	9 50
2 55	9 10		3 10	10 10
3 30	9 35		3 40	10 40
4	10		4 10	11
4 25	10 25		4 40	11 20
5	10 45		5 10 Պէշթ.	11 40
5 25	11 5		6	11 50
6	11 25		6 30	12 5
6 35	11 40		7 10	
7 10	12		8	

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐԸ

Խասգիւղէն կամուրջ. Ժամ	Ժամ		Կամուրջէն Խասգիւղ. Ժամ	Ժամ
			1 15	6 45
1 15	6 50		1 45	7 15
1 45	7 15		2 15	810
2 15	8 15		2 45	8 50
2 50	8 45 Պէշիկթաշ		3 20	9 20
3 20	9 20		3 50	10
4	9 50		4 30	10 30
4 30	10 30		5 Պէշթ.	11 5
5 15	11		5 40	11 35
5 45	11 30		6 10	12 5
6 15	12			